

การประเมินและติดตามผลการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้านของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่

น้ำฝน แสงอรุณ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000

อีเมลของผู้ประพันธ์บทความ: Numfon.san@mail.pbru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และ2) เพื่อประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้านของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่ โดยใช้วิธีการศึกษา คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นนำผลที่ได้มาพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ตรวจสอบรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ และใช้การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อประเมินผลการติดตามผลลัพธ์การเรียนรู้ไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจงจำนวน 70 คน คือ ผู้บริหารด้านวิชาการระดับมหาวิทยาลัย อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตจำนวน 13 หลักสูตรๆละ 5 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินผลการใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้ในการปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรใหม่ในด้านต่าง ๆ ตามรูปแบบของซีบีพี (CIPP Model) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ (PBRU DNA) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้(Knowledge) ด้านทักษะ(Skills) ด้านจริยธรรม(Ethics) ด้านลักษณะบุคคล(Character) ด้านอัตลักษณ์เฉพาะวิชาชีพ/ศาสตร์เฉพาะ (Professional Identity) ซึ่งเป็นการคิดค้นความเป็นอัตลักษณ์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยผ่านการประชาพิจารณ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 5 ประเภท ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษาปัจจุบัน ศิษย์เก่า และผู้ใช้บัณฑิต มีความคิดเห็นเห็นด้วยร้อยละ 98.20 จากนั้นได้นำผลลัพธ์การเรียนรู้ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตโดยพิจารณาจากการประเมินด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลประเมินภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D = 0.549)

คำสำคัญ: การประเมินผล, การติดตาม, ผลลัพธ์การเรียนรู้, หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Evaluation and Follow-up of the Use of Learning Outcomes in 5 Areas of Phetchaburi Rajabhat University to Improve and Develop a New Curriculum

Namfon Sangarun

*Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University, Mueang District,
Phetchaburi 76000, Thailand*

Corresponding author's e-mail: Numfon.san@mail.pbru.ac.th

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the approach for improving learning outcomes of Phetchaburi Rajabhat University, and 2) to evaluate five learning outcomes at Phetchaburi Rajabhat University for curriculum improvement and development. The study utilized both qualitative and quantitative research methods. The qualitative research involved reviewing relevant documents and research; the results were then used to develop learning outcomes at Phetchaburi Rajabhat University. The model was validated by experts, and quantitative research was used to evaluate and monitor learning outcomes for curriculum improvement and development. A purposive sample of 70 participants was selected, consisting of university-level academic administrators and instructors responsible for 13 Bachelor of Education programs, with five participants per program. The data collection tool included an evaluation form for the use of learning outcomes in curriculum improvement and development of new programs in various areas, based on the CIPP Model. Statistics used for data analysis included percentages, means, and standard deviations. The results revealed that the learning outcomes (PBRU DNA) of Phetchaburi Rajabhat University comprise five domains: Knowledge, Skills, Ethics, Character, and Professional Identity. This was based on the development of the identity of Phetchaburi Rajabhat University graduates through public hearings with five types of stakeholders: administrators, faculty, current students, alumni, and graduate employers. The results showed 98.20% agreement. The learning outcomes were then used to improve and develop the Bachelor of Education program, considering contextual, input, process, and output assessments. The overall evaluation results were at a very high level ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.549).

Keywords: Evaluation, Tracking learning, Learning outcomes, Bachelor of education curriculum, Phetchaburi Rajabhat University

บทนำ

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ได้ประกาศกฎกระทรวงเกี่ยวกับมาตรฐานการอุดมศึกษามาจำนวน 5 ฉบับ (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565) เพื่อให้สภามหาวิทยาลัยออกแบบการบริหารจัดการ ออกระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้เกิดความคล่องตัวและความยืดหยุ่นในการจัดการศึกษา โดยได้กำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการอุดมศึกษาใหม่ ได้แก่ กฎกระทรวงมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 กฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาอื่น พ.ศ. 2565 กฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และกฎกระทรวงมาตรฐานการขอตำแหน่งทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 โดยมีผลการบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป คือ วันที่ 27 กันยายน 2565 โดยได้ให้ความสำคัญของกฎกระทรวงแต่ละฉบับไว้อย่างชัดเจน แต่ในที่นี้ขอยกความสำคัญของกฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ซึ่งมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย ระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา (4 คุณวุฒิ) และกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับคุณวุฒิอย่างน้อย 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล โดยที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (กมอ.) อาจประกาศกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านอื่นเพิ่มเติม หรือกำหนดรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้เพิ่มขึ้นตามความจำเป็นทางวิชาการหรือวิชาชีพของแต่ละสาขาหรือสาขาวิชาโดยประกาศเป็นมาตรฐานคุณวุฒิในสาขาหรือสาขาวิชาก็ได้ นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาต้องมีระบบการประกันคุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้จริงของทุกหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และติดตามประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ดังกล่าวมาปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิแต่ละระดับโดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) เป็นสำคัญ โดยสถาบันอุดมศึกษามีภารกิจหลักที่จะต้องปฏิบัติ 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ แก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจทั้ง 4 ประการดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีภารกิจในด้านการผลิตบัณฑิต และพัฒนาศักยภาพบุคลากรในวิชาชีพระดับสูง สนองความต้องการของสังคมทั้งในภาครัฐและเอกชน และสอดคล้องกับความต้องการกำลังคนในการพัฒนาประเทศ จากภารกิจดังกล่าวมหาวิทยาลัยจึงตระหนักและพยายามที่จะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นเมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยทุกระดับ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีจึงมีนโยบายและแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของมาตรฐานการพัฒนาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้บรรลุวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่กำหนดไว้ แต่เมื่อมหาวิทยาลัยได้มีการวิเคราะห์ วางแผนการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันตามจุดเน้นทางยุทธศาสตร์ (Re-Positioning Plan) ตามแนวคิดการดำเนินงานการกำหนดกลุ่ม

สถาบันอุดมศึกษา โดยมีการประชุมวิเคราะห์และประเมินตนเองตามศักยภาพในการพัฒนา (Potential) และผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (Performance) ของสถาบัน พบว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีมีความต้องการกำหนดอัตลักษณ์ (Identity) ของนักศึกษาที่แตกต่างและเป็นอัตลักษณ์เฉพาะที่สอดคล้องกับการที่มหาวิทยาลัยเลือกกลุ่มที่ 5 ที่มีความแตกต่างจากบัณฑิตสถาบันอื่น ๆ เพื่อให้เห็นทิศทางและศักยภาพการพัฒนาในอนาคต อันจะนำไปสู่การเกิดผลลัพธ์ การปฏิรูปสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงต่อไป (มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 2565) หลังจากนั้นได้นำเสนอสภามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยเห็นชอบเลือกกลุ่มที่ 5 ผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพสาขาจำเพาะ (Development of Professionals and Specialists) เพื่อให้มหาวิทยาลัยพัฒนาศักยภาพและความพร้อมที่จะผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพสาขาจำเพาะในการพลิกโฉมมหาวิทยาลัยแบบก้าวกระโดด แล้วนำไปถ่ายทอดให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีและสาธารณชน ประกอบกับการประกาศกฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา 2565 ข้อ 7 ที่ได้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ไว้อย่างน้อย 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ จริยธรรม ลักษณะบุคคล จากการเลือกกลุ่มที่ 5 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จึงมีนโยบายที่จะพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ ที่เป็นลักษณะเฉพาะของมหาวิทยาลัยที่เพิ่มเติมจากกฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่ประกาศใช้ เพื่อแสดงถึงศักยภาพของบุคลากรวิชาชีพสาขาจำเพาะของแต่ละสาขาให้เป็นไปตามการจัดกลุ่มของสำนักงาน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และเป็นที่รู้จัก

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะปฏิบัติงานด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีและการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงผลลัพธ์การเรียนรู้ และกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรและกระบวนการจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในการสร้างความมั่นใจในคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา และตอบสนองนโยบายการพัฒนาจุดเน้นของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
2. เพื่อประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้านของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย

มุ่งศึกษาการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้านของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่ โดยกำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาในการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ผู้วิจัยพิจารณาใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) ใน 4 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้โดยใช้ CIPP ประกอบด้วย

- 1) ด้านบริบท (Context Evaluation) คือ ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร สภาพทั่วไป ปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาหลักสูตรที่เกิดจากความสนใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) คือ การจัดทำหลักสูตร สื่อเทคโนโลยี อุปกรณ์ สถานที่สำหรับการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนที่ส่งผลให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้
- 3) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) คือ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรโดยนำผลลัพธ์การเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนานักศึกษา การวัดและประเมินผล
- 4) ด้านผลผลิต (Product Evaluation) คือ ผลผลิตของนักศึกษาตามผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้าน ได้แก่ ผลลัพธ์ด้านความรู้ ผลลัพธ์ด้านทักษะ ผลลัพธ์ด้านจริยธรรม ผลลัพธ์ด้านลักษณะบุคคล และผลลัพธ์ด้านอัตลักษณ์เฉพาะวิชาชีพ/ศาสตร์เฉพาะ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

1) ผู้บริหาร ระดับมหาวิทยาลัย	จำนวน 20 คน
(รองอธิการบดี/ผู้ช่วยอธิการบดี/คณบดี/ผอ.สำนัก/สถาบัน)	
2) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 54 หลักสูตรละ 5 คน	จำนวน 270 คน

กลุ่มตัวอย่าง วิธีโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง

1) ผู้บริหารด้านวิชาการ ระดับมหาวิทยาลัย	จำนวน 5 คน
(รองอธิการบดี/ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน)	
2) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตจำนวน 13 หลักสูตรละ 5 คน	จำนวน 65 คน

ตัวแปรการวิจัย

ตัวแปรต้น

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี (PBRU DNA) ได้แก่

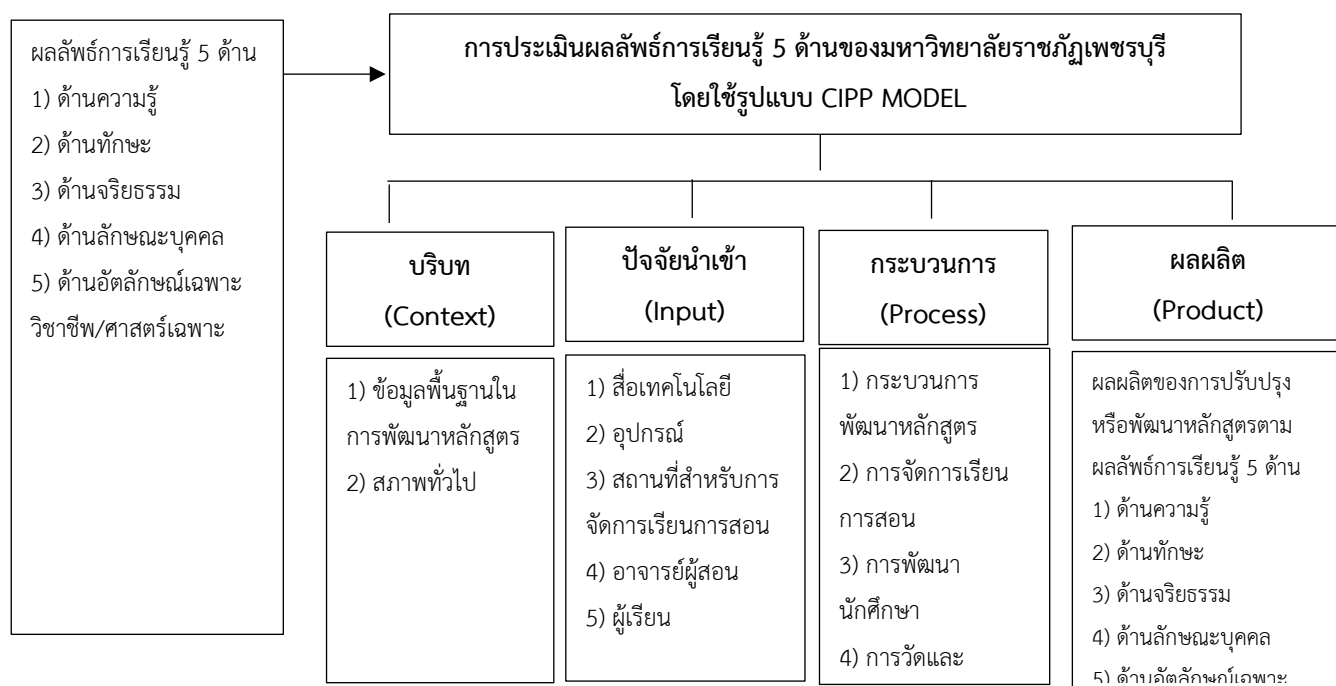
- 1) ความรู้ (Knowledge)
- 2) ทักษะ (Ethics)
- 3) จริยธรรม (Ethics)
- 4) ลักษณะบุคคล (PBRU Character)
- 5) อัตลักษณ์เฉพาะวิชาชีพ/ศาสตร์เฉพาะ (Professional Identity)

ตัวแปรตาม

ผลการประเมินการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้านของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีไปใช้ปรับปรุง และ/หรือ พัฒนาหลักสูตรใหม่ โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model (Stufflebeam & Coryn, 2014) ได้แก่ C : ด้านบริบท I : ด้านปัจจัยนำเข้า P : กระบวนการ P : ผลผลิต

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จึงได้กำหนดใช้รูปแบบการประเมินซิปป์ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) เป็นแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

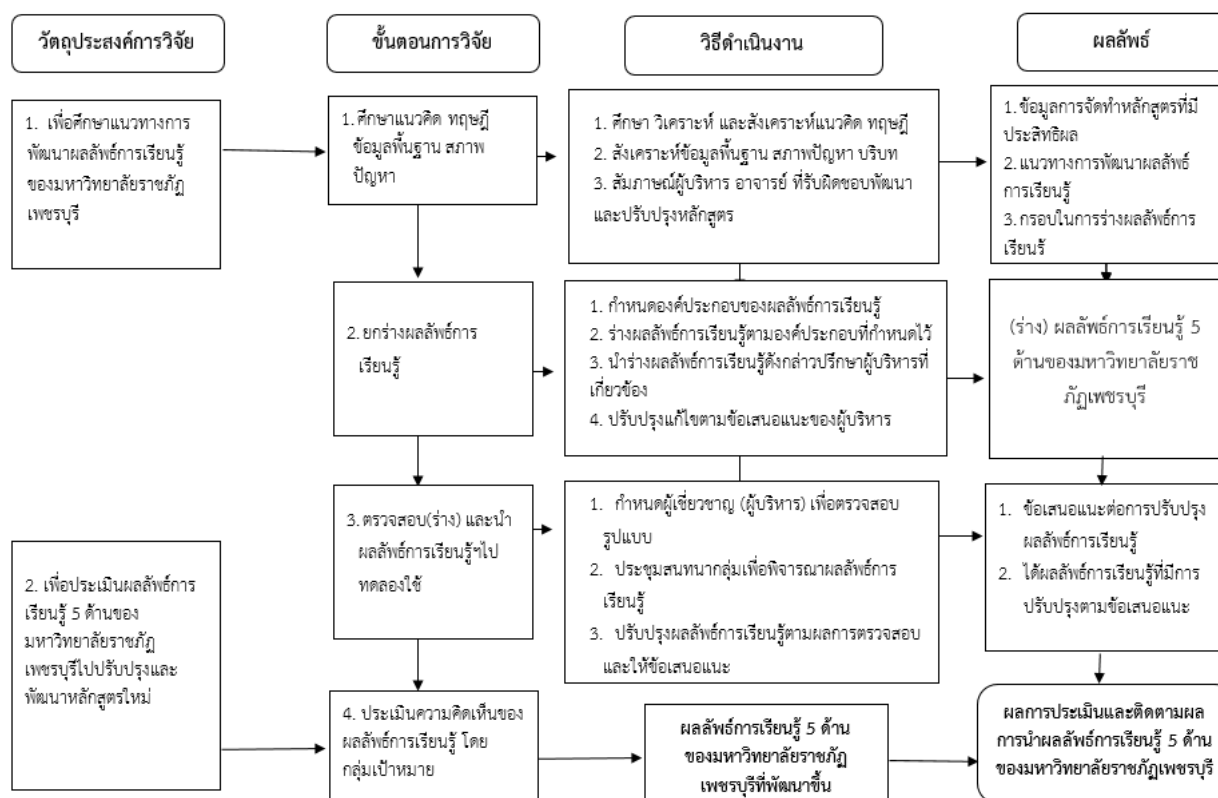
งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยอาศัยระเบียบวิธีการวิจัย แบบผสมผสาน (Mixed Methods) ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มุ่งศึกษาถึงการพัฒนาประเมินและติดตามผลการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้านของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่ ดังภาพที่ 2 ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพศึกษาสภาพปัญหา และกระบวนการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาแนวทางการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบผลลัพธ์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีที่พัฒนาขึ้นแล้วนำไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินและติดตามผลการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้านของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่

ภาพที่ 2 วิธีดำเนินงานวิจัย

โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินงานวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพศึกษาสภาพปัญหา และกระบวนการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี กฎกระทรวงมาตรฐานต่างๆ เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. วิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย ความเป็นมาของการบริหารหลักสูตร ความหมายของการบริหารหลักสูตร ความสำคัญและขั้นตอนวิธีการบริหารหลักสูตร และแนวคิดการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้

2. สังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน จุดเน้นของมหาวิทยาลัย สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

จากการศึกษาผู้วิจัยสามารถสรุปการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแนวคิด ทฤษฎีกับการบริหารหลักสูตร และการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสามารถกำหนดองค์ประกอบ และแนวทางในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยผ่านการพิจารณา

เห็นชอบจากผู้บริหาร (รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ) ทีมบริหารกลุ่มงานพัฒนาระบบคุณภาพการศึกษา เพื่อนำมาจัดทำร่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาแนวทางการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มีการดำเนินงานวิจัยดังนี้

1. กำหนดองค์ประกอบของผลลัพธ์การเรียนรู้

ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม ด้านด้านลักษณะบุคคล ด้านอัตลักษณ์เฉพาะวิชาชีพ/ศาสตร์เฉพาะ

2. ร่างผลลัพธ์การเรียนรู้ตามองค์ประกอบ

ผู้วิจัยร่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ตามองค์ประกอบมาตรฐานของกฎกระทรวง มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และเพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ หรือจุดเน้นของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

3. นำร่างผลลัพธ์การเรียนรู้นำเสนอต่อรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ผู้วิจัยนำร่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีเสนอรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการที่ได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัยให้ดำเนินการ เพื่อสรุปกรอบแนวคิดตามทฤษฎีการบริหารหลักสูตรตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อเป็นจุดเน้นเฉพาะ

4. ปรับปรุงแก้ไขผลลัพธ์การเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการที่ได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขผลลัพธ์การเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการที่ได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัย และดำเนินการตรวจสอบผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในขั้นตอนที่ 3 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบผลลัพธ์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีที่พัฒนาขึ้นแล้วนำไปใช้พัฒนาหลักสูตร

1. นำผลลัพธ์การเรียนรู้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ให้ความคิดเห็น เกี่ยวกับ (ร่าง) ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มหาวิทยาลัยกำหนด และนำข้อเสนอแนะมาพัฒนาปรับปรุง

2. นำเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และเผยแพร่ให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบนำไปพัฒนาหลักสูตรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินและติดตามผลการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้านของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. สร้างและพัฒนาแบบประเมินติดตามและประเมินการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซีบีพี (CIPP Model) ประเมินใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านบริบท (Context Evaluation) คือ ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร สภาพทั่วไป ปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาหลักสูตรที่เกิด

จากความสนใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) คือ การจัดทำหลักสูตร สื่อเทคโนโลยี อุปกรณ์ สถานที่สำหรับการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอน และผู้เรียนที่ส่งผลให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ 3) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) คือ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรโดยนำผลลัพธ์การเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนานักศึกษา การวัดและประเมินผล และ 4) ด้านผลผลิต (Product Evaluation) คือ ผลผลิตของนักศึกษาตามผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้าน ได้แก่ ผลลัพธ์ด้านความรู้ ผลลัพธ์ด้านทักษะ ผลลัพธ์ด้านจริยธรรม ผลลัพธ์ด้านลักษณะบุคคล และผลลัพธ์ด้านอัตลักษณ์เฉพาะวิชาชีพ/ศาสตร์เฉพาะ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แล้วนำแบบประเมินติดตามและประเมินการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ไปใช้ปรับปรุง และ/หรือพัฒนาหลักสูตรใหม่ที่พัฒนาขึ้น ไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวัดประเมินผลทางการศึกษาจำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการสอนจำนวน 2 คน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่า 0.60 - 1.00

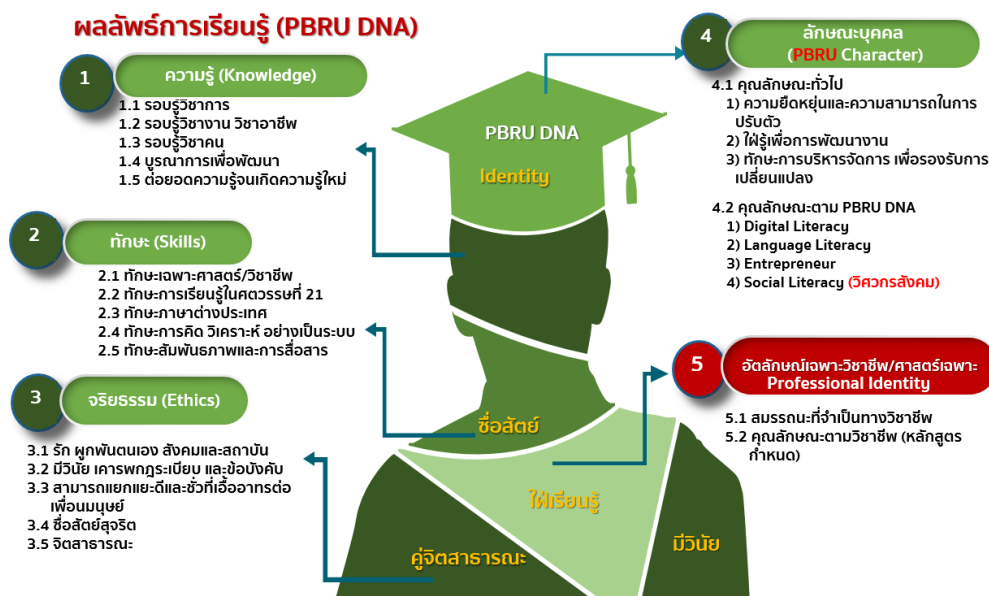
2. ทดลองใช้แบบประเมินติดตามและประเมินผลการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วย แบบวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีการประเมิน แบบประเมินผลการใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้ในการปรับปรุงหลักสูตร/พัฒนาหลักสูตรใหม่ และแบบวิเคราะห์เอกสารการจัดทำผลลัพธ์การเรียนรู้ ตามรูปแบบของซีบี (CIPP Model) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ให้สำหรับสอบถามอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ปรับปรุง พ.ศ.2567 และหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2567 (หลักสูตรใหม่) ซึ่งสอบถามในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ผลลัพธ์การเรียนรู้ (PBRU DNA) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

จากภาพที่ 3 ผลลัพธ์การเรียนรู้ (PBRU DNA) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประกอบด้วย

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความรู้ที่สั่งสมมาจากการศึกษา ค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตรทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ และเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ หรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคม ในการพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย รอบรู้วิชาการ รอบรู้วิชาการ รอบรู้วิชาคน บุรณาการเพื่อพัฒนา ต่อยอดความรู้จนเกิดความรู้ใหม่

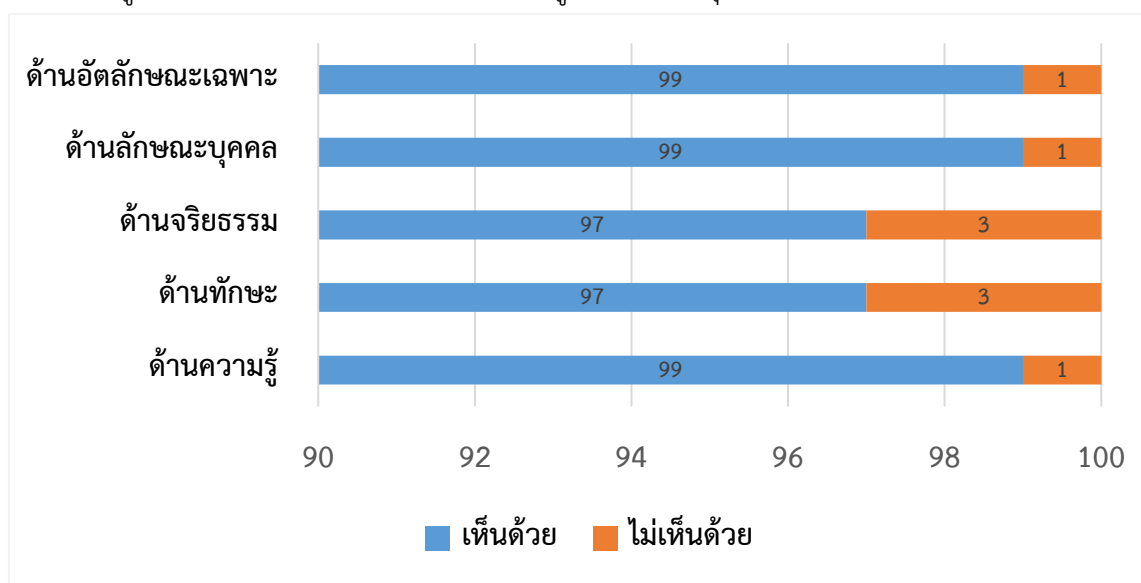
2. ทักษะ (Skills) ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติให้ชำนาญเพื่อพัฒนางานในเฉพาะศาสตร์/วิชาชีพ ตลอดจนพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พัฒนาทักษะภาษา และการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบสู่การพลเมืองที่เข้มแข็งในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย ทักษะเฉพาะศาสตร์/วิชาชีพ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะภาษา ทักษะการคิด วิเคราะห์ อย่างเป็นระบบ ทักษะสัมพันธภาพและการสื่อสาร

3. จริยธรรม (Ethics) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตนทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น ตลอดจนมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทย ประกอบด้วย ยึดมั่น และศรัทธาในสถาบัน มีวินัย เคารพกฎระเบียบ และข้อบังคับ สามารถแยกแยะดีชั่วที่เอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ ซื่อสัตย์สุจริต จิตอาสา

4. ลักษณะบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ค่านิยม ที่สะท้อนคุณลักษณะตามวิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้ และฝึกประสบการณ์จากหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สะท้อนอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย คุณลักษณะตามวิชาชีพ (หลักสูตรกำหนด) คุณลักษณะตาม PBRUDNA เป็นคุณลักษณะเฉพาะของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ดังนี้ 1) ทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) 2) ทักษะภาษา (Language Literacy) 3) ทักษะผู้ประกอบการ (Entrepreneur) 4) วิศวกรรมสังคม (Social Literacy)

5. อัตลักษณ์เฉพาะวิชาชีพ/ศาสตร์เฉพาะ (Professional Identity) เป็นบุคลิกภาพตามสมรรถนะที่จำเป็นทางวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะในหลักสูตร PBRU ที่สามารถพร้อมทำงาน สะท้อนอัตลักษณ์ของหลักสูตร โดยปรารถนาถึงความสำเร็จและความก้าวหน้าขององค์กรเป็นสำคัญ ประกอบด้วย สมรรถนะที่จำเป็นทางวิชาชีพ (Promotional package) ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (Behavioral Flexibility & Adaptability) ใฝ่รู้เพื่อการพัฒนา (Willingness to Learn) ทักษะการบริหารจัดการ เพื่รองรับการเปลี่ยนแปลง ความรักและความผูกพันองค์กร

คณะผู้วิจัยได้นำผลลัพธ์การเรียนรู้มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีไปสอบถามความคิดเห็นบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษา ศิษย์เก่า ผู้ใช้บัณฑิต สรุปได้ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ผลการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ไปแผนแพร่

จากภาพที่ 4 เป็นการสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านความรู้ เห็นด้วย ร้อยละ 99 ด้านอัตลักษณ์เฉพาะ เห็นด้วยร้อยละ 97 ด้านลักษณะบุคคล เห็นด้วยร้อยละ 99 และด้านจริยธรรม เห็นด้วยร้อยละ 97 ด้านทักษะเห็นด้วยร้อยละ 97 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้านของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่ โดยใช้รูปแบบ CIPP MODEL

ผลประเมินการใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่ในด้านต่าง ๆ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ประเมินและติดตามผลการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้านของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 70 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ทำงานภายในมหาวิทยาลัย		
1. 1 - 4 ปี	7	10.0
2. 5 - 10 ปี	14	20.00
3. 11 - 14 ปี	20	28.60
4. 15 - 20 ปี	16	22.90
5. มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	13	18.60
รวม	70	100.0
ระดับการศึกษา		
1.ปริญญาโท	31	44.30
2.ปริญญาเอก	39	55.70
รวม	70	100.00
สถานะการปฏิบัติงาน		
1. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	65	92.90
2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	5	7.10
รวม	70	100.00
สังกัด		
1. คณะครุศาสตร์	20	28.57
2. มนุษยศาสตร์	25	35.71
3. วิทยาศาสตร์ฯ	20	28.57
4. เทคโนโลยีสารสนเทศ	5	7.14
รวม	70	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ประเมินส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานในมหาวิทยาลัย 11 - 14 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 ประสบการณ์การทำงาน 15 - 20 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 ประสบการณ์การทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6 ประสบการณ์การทำงาน 1 - 4 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 55.70 รองลงมาคือระดับปริญญาโทจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 92.90 อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71 สังกัดคณะครุศาสตร์

จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 สังกัดคณะวิทยาศาสตร์จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และสังกัดคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14

ตารางที่ 2 การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 5

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านบริบทของหลักสูตร (Context)	4.45	0.628	สูงมาก
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	4.43	0.554	สูงมาก
3. ด้านกระบวนการ (Process)	4.42	0.596	สูงมาก
4. ด้านผลผลิต (Product)	4.27	0.571	สูงมาก
รวมเฉลี่ย	4.39	0.549	สูงมาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D = 0.549) โดยมีระดับการบรรลุผลลัพธ์ผู้เรียนที่สูงมากที่สุด ได้แก่ ด้านบริบทของหลักสูตร อยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D = 0.628) รองลงมา ด้านปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D = 0.554) ด้านกระบวนการ (Process) อยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D = 0.596) และด้านผลผลิต (Product) อยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D = 0.571)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่อภิปรายผลดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยเรียกว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ (PBRU DNA) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skills) ด้านจริยธรรม (Ethics) ด้านลักษณะบุคคล (Character) ด้านอัตลักษณ์เฉพาะวิชาชีพ/ศาสตร์เฉพาะ (Professional Identity) ซึ่งเป็นการคิดค้นความเป็นอัตลักษณ์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยได้ผ่านการเห็นชอบจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 5 ประเภท ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษาปัจจุบัน ศิษย์เก่า และผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งสอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่องรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565 พระบรมราโชบาย หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นโยบายสภามหาวิทยาลัย นโยบายรัฐบาลประเด็นการพัฒนาพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547 มาตรา 8 ปรัชญาการอุดมศึกษา และระบบอุดมศึกษาใหม่ด้านการสร้างบัณฑิตและสร้างกำลังคน ปรัชญาการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี คุณลักษณะของคนไทยที่มีคุณภาพในยุค 4.0 ยุทธศาสตร์พลิกโฉมมหาวิทยาลัย และเพิ่มเติมความเป็นอัตลักษณ์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สอดคล้องกับโรชินี อูปรา และคณะ(2563) ที่กล่าวว่า การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้โดยปรับรายการให้เหมาะสมกับกิจกรรมการฝึกภาคปฏิบัติทั้งนี้จะช่วยให้ทราบผลลัพธ์การเรียนรู้รายด้านของนักศึกษาในด้านที่ควรส่งเสริม และพัฒนาได้ชัดเจนมากขึ้น โดยที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตรสถาบัน วิชาชีพ ประเทศชาติ

และบริบทโลก ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติหรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคม และพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล 2) ทักษะ (Skills) ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติให้ชำนาญเพื่อพัฒนางานในเฉพาะศาสตร์/วิชาชีพ ตลอดจนพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พัฒนาทักษะภาษา และการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบสู่การพลเมืองที่เข้มแข็งในยุคดิจิทัล 3) จริยธรรม (Ethics) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตนทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น ตลอดจนมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทย 4) ลักษณะบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ค่านิยม ที่สะท้อนคุณลักษณะตามวิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้ และฝึกประสบการณ์จากหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สะท้อนอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และ 5) อัตลักษณ์เฉพาะวิชาชีพ/ศาสตร์เฉพาะ (Professional Identity) เป็นบุคลิกภาพตามสมรรถนะที่จำเป็นทางวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะในหลักสูตร PBRU ที่สามารถพร้อมทำงาน สะท้อนอัตลักษณ์ของหลักสูตร โดยปรารถนาถึงความสำเร็จและความก้าวหน้าขององค์กรเป็นสำคัญ ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีจึงจำเป็นต้องแสดงความรับผิดชอบผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตรวจสอบได้ในการผลิตบัณฑิตให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร โดยออกแบบและพัฒนาระบบและกลไก หรือวิธีการ พร้อมหลักฐานเชิงประจักษ์ สำหรับการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตรการศึกษา

2. การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้านของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่ โดยใช้รูปแบบ CIPP MODEL ในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) โดยผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้ดังนี้:

1) บริบท (Context) ผลการประเมินแสดงให้เห็นว่า บริบทของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ถูกพัฒนาขึ้นสามารถตอบสนองทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.48$) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการเชื่อมโยงนโยบายการอุดมศึกษากับการปฏิบัติในระดับหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้สอดคล้องกับหลักการของ CIPP ที่มุ่งให้การประเมินบริบทสามารถชี้แนะแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรได้ตรงกับสถานการณ์จริงและความต้องการของสังคม

2) ปัจจัยนำเข้า (Input) ในส่วนของปัจจัยนำเข้า พบว่าอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีความพร้อมทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และการบริหารหลักสูตร โดยได้คะแนนในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) แสดงให้เห็นว่า บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยมีความพร้อมและศักยภาพในการขับเคลื่อนผลลัพธ์การเรียนรู้ไปสู่การพัฒนาหลักสูตรอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระบบอุดมศึกษาไทย สอดคล้องเช่นเดียวกับงานวิจัยของ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต (2561) พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอนสูงสุด เนื่องจากมีความรู้ความสามารถในการบริหารหลักสูตร และงานวิจัยของ (อังคณา วงษ์รักษา และคณะ, 2564) ที่ได้ระบุว่าองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในการประเมินคือองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าในด้านอาจารย์

3) กระบวนการ (Process) ผลการประเมินกระบวนการจัดการเรียนการสอนพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้าน ได้คะแนนสูงสุดในหมวดนี้ ($\bar{X} = 4.48$) สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นว่า แนวทางการพัฒนาหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีมีการดำเนินการที่ชัดเจน ครบคลุม และเน้นผลลัพธ์ที่ผู้เรียนจะได้รับจริง โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของ CIPP ที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพ

4) ผลผลิต (Product) ด้านผลผลิตของนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) โดยเฉพาะด้านจริยธรรมที่ได้รับคะแนนสูงสุด เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.45$) และจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 4.42$) ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการผลิตบัณฑิตคุณภาพในยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สตรีรัตน์ ธาดากานต์ และพรศิริ พฤษชาติ (2563) ที่ให้ความสำคัญทางด้านจริยธรรม ด้านความรู้ ทักษะเชิงวิชาชีพ และทักษะทั่วไป เพื่อให้สามารถบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังได้ และงานวิจัยของอรนุช กำเนิดมณี (2562) พบว่า ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะว่าควรเสริมความเข้มแข็งในทักษะภาษา การทำงานเป็นทีม และทักษะดิจิทัล เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต

ข้อจำกัดของงานวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยสะท้อนเฉพาะบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีเท่านั้น ไม่สามารถอ้างอิงผลหรือสรุปผลให้กับสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มีบริบททางวิชาการ ทรัพยากร หรือโครงสร้างการบริหารที่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยการประเมินและติดตามผลการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้านของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่ สามารถดำเนินการได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ทำการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ (PBRU DNA) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skills) ด้านจริยธรรม (Ethics) ด้านลักษณะบุคคล (Character) ด้านอัตลักษณ์เฉพาะวิชาชีพ/ศาสตร์เฉพาะ (Professional Identity) ซึ่งเป็นการคิดค้นความเป็นอัตลักษณ์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยได้ผ่านการประชาพิจารณ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 5 ประเภท ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษา ปัจจุบัน ศิษย์เก่า และผู้ใช้บัณฑิต โดยความคิดเห็น เห็นด้วยร้อยละ 98.20 ซึ่งสอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา สามารถนำไปเป็นแนวทางในการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

2. ผลการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตใหม่ พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D = 0.5499) โดยมีระดับการบรรลุผลลัพธ์ผู้เรียนที่มากที่สุด ได้แก่ ด้านบริบทของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D = 0.628) รองลงมา ด้านปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D = 0.554) ด้านกระบวนการ (Process) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D = 0.596) และด้านผลผลิต

(Product) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D = 0.571) ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการวางแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและระบบประกันคุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้จริงของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สอดคล้องกับเจตนารมณ์ ของกฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

ข้อเสนอแนะการวิจัย

มหาวิทยาลัยควรมีการออกแบบวางระบบการประเมินผล การกำกับ ติดตามผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และจริงจัง เพราะจะทำให้สามารถนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และสามารถบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ทุกปีการศึกษา

หมายเลขจริยธรรมการวิจัย (IRB)

งานวิจัยนี้ได้มีการชี้แจงและแจ้งวัตถุประสงค์ของงานวิจัยให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยรับทราบ การเข้าร่วมโครงการ เป็นไปด้วยความสมัครใจ ใช้วิธีการยินยอมด้วยการลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมวิจัย เมื่อเข้าร่วมโครงการแล้วมีสิทธิ ตัดสินใจออกจากโครงการได้ทุกเมื่อ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะนำเสนอในภาพรวม ไม่มีการระบุตัวบุคคล ไม่มีการเปิดเผย รายชื่อ-สกุลของผู้เข้าร่วมวิจัย และจะนำเสนอเฉพาะข้อมูลที่ได้ตามความเป็นจริง โดยผ่านการพิจารณาทางจริยธรรม การวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2568 (เลขที่ใบรับรอง:01/2568)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคลากรหลายฝ่ายและหลาย หน่วยงาน โดยเฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร และบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.มนัญญา ปรีวิชัยภักดิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง และอาจารย์ ดร.จตุพร อินทะนิน ที่กรุณาให้ความ ร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานการประเมินและติดตามผลการนำผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้านของ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีไปปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรใหม่ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือทั้งร่างกายและแรงใจแก่ ผู้วิจัยอย่างเต็มที่ ตลอดระยะเวลาของการดำเนินการวิจัย สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีที่ สนับสนุนทุนวิจัยและให้ความสะดวกทุกประการในการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). *กฎกระทรวง มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565*. <https://www.mhesi.go.th/index.php/en/all-legal/76-ministerial-regulation/7213-2565-5.html>
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. (2565). *แผนพัฒนาความเป็นเลิศและผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทาง มหาวิทยาลัย ราชภัฏเพชรบุรี ระยะ 5 ปี (เอกสารไม่ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

- มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. (2561). *การประเมินเพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต* (รายงานผลการวิจัย). มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- โรชนี อุปรา, ประกายแก้ว ธนสุวรรณ, เอกชัย กันธวงค์, ชลธิชา อมาตยคง, และ ชยธิดา ไชยวงษ์. (2563). การพัฒนาแบบประเมินผลการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาพยาบาล วิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัว และชุมชน 1. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 7(2), 138-151.
- สตรีรัตน์ ธาดากานต์, และ พรศิริ พฤกษชาติ. (2563). การประเมินเพื่อติดตามและพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี ที่พัฒนาโดยใช้เกณฑ์ประกันคุณภาพระดับหลักสูตรของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 21(2), 358-367.
- อรนุช กำเนิดมณี. (2562). *ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและผลการเรียนรู้จริงตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ* (รายงานผลการวิจัย). มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อังค์วรา วงษ์รักษา, ศิริชัย กาญจนวาสี, และ สิริรักษ์ รัชชศาสตร์. (2564). ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมินหลักสูตรการอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรี: การประยุกต์ใช้การประเมินพหุแนวคิด. *วารสารปัญญาวัฒน์*, 13(1), 189-200.
- Stufflebeam, D. L., & Coryn, C. L. S. (2014). *Evaluation: Theory, models and application*. John Wiley & Sons.